

საქართველო, ქ. თბილისი, 0198, კახეთის გზატკეცილი, #99, ტელ: (+995-32) 116 001; ელ.ფოსტა: ncdc@ncdc.ge; ვებ.გვერდი: www.ncdc.ge
99, Kakheti Highway, Tbilisi, 0198, Georgia, Phone: (+995-32) 116 001; E-mail: ncdc@ncdc.ge; Web: www.ncdc.ge

ქალაქ ქუთაისის გენერალური გეგმის კონცეფციის პროექტის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სკოპინგის ანაგრიშზე დასკვნა

დამგეგმავი ორგანო: ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერია

შემსრულებელი საკონსულტაციო ორგანიზაცია: შპს „დისტანციური ზონდირებისა და გეოინფორმაციული სისტემების საკონსულტაციო ცენტრი გეოგრაფიკი“

სგშ-ს მომზადებაზე პასუხისმგებელი ორგანიზაცია: შპს „დისტანციური ზონდირებისა და გეოინფორმაციული სისტემების საკონსულტაციო ცენტრი გეოგრაფიკი“

პროექტის მოკლე აღწერილობა: ქალაქ ქუთაისის გენერალური გეგმის კონცეფციის პროექტის მიზანია 2040 წლისთვის ქალაქი გახდეს ევროპის კარიბჭე, დასავლეთ საქართველოს ცენტრი, ცოდნის სინერგიული ქალაქი და ეკო-ქალაქი.

სტრატეგიული დოკუმენტის კონცეფციის პროექტის შინაარსიდან გამომდინარე, დაგეგმარებას ექვემდებარება ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში მოქცეული მთელი ტერიტორია.

აღსანიშნავია, რომ ქუთაისი დაყოფილია სამ ძირითად მულტიფუნქციურ ცენტრად: ისტორიულ-კულტურული ცენტრი; ადმინისტრაციული ცენტრი და საგანმანათლებლო-ტექნოლოგიური ცენტრი.

„ქ. ქუთაისის განვითარების ხედვა, განვითარების სტრატეგია, სიცოცხლისუნარიანობის შეფასება და გენერალური გეგმის კონცეფციის“ დოკუმენტი განიხილავს სამ ალტერნატივას.

ქალაქ ქუთაისის გენერალურ გეგმაში ადამიანთა ჯანმრთელობის ზემოქმედების შეფასების განხორციელება გავლენას მოახდენს იმ ფაქტორებზე, რომლებიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ გავლენას ახდენს საზოგადოებრივ ჯანმრთელობაზე. ეს ფაქტორებია:

- ჯანსაღი ცხოვრების წესი.
- სოციალური დაცულობა (უსაფრთხო საფეხმავლო გადასასვლელი, დაბალი მოძრაობის სიჩქარე საცხოვრებელი ადგილების მიმდებარედ, ხმაურის შემცირება, ქუჩის განათება).
- საცხოვრებლის ხარისხი (გარემო, სამშენებლო მასალები, საცხოვრებლის განლაგება, შენობის ორიენტაცია მზის პირდაპირი სხივების შესაბამისად და ა.შ.).
- სამუშაო და განათლება, საყოფაცხოვრებო მომსახურების (აფთიაქი, მაღაზიები, ბანკები და ა.შ.) ხელმისაწვდომობა და წვდომა.
- უსაფრთხოება (სასრიალო და საფეხმავლო ბილიკების პასიური დაკვირვება, საზოგადოებრივი ტრანსპორტის პოპულარიზაცია, ტერიტორიის დასუფთავება).

- ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება და ზოგადი სურათი (ჰაერის დაბინძურების წყაროებში, ე.ი. საგზაო ტრანსპორტი, მწვანე ტერიტორიების განვითარება, ხმაურის შემცირების ღონისძიებების განხორციელება).
- წყლის მოხმარება და ჩამდინარე წყლების შეგროვება.
- ნიადაგის ხარისხი (დაბინძურების გაწმენდა, მწვანე ტერიტორიების შენარჩუნება).
- საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის რისკ-ფაქტორების აღწერა და გავლენის მნიშვნელობის შეფასება, რისკ-ფაქტორების ზემოქმედებით დაზარალებული ტერიტორიების და უბნების იდენტიფიცირება.
- შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე მოქალაქეების საჭიროებების მაქსიმალური გათვალისწინება.
- მონიტორინგი, შეფასება და პრევენციული ღონისძიებების დაგეგმვა.

სკოპინგის დასკვნისთვის შემუშავდა რეკომენდაციები შემდგომი ინდიკატორების მიხედვით:

ფიზიკური აქტივობა, უბედური შემთხვევები და ტრავმები

ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის ინფორმაციით, არასაკმარისი ფიზიკური აქტივობა ისეთი არაგადამდები დაავადებების მნიშვნელოვან რისკ-ფაქტორს წარმოადგენს, როგორცაა ინსულტი, დიაბეტი, სიმსივნეები. სულ უფრო და უფრო იკლებს ფიზიკური აქტივობა ბევრ ქვეყანაში.

სკოპინგის დოკუმენტში წარმოდგენილი ინფორმაციის მიხედვით ქალაქ ქუთაისისთვის მწვანე საფარის მაჩვენებელი ერთ სულ მოსახლეზე 16.4მ²-ს შეადგენს, ჯანმოს რეკომენდაციით კი იდეალურია 50მ² ფართობის მქონე მწვანე სივრცე ერთ სულ მოსახლეზე. აქედან გამომდინარე მნიშვნელოვანია პროექტში გათვალისწინებულ იქნეს მწვანე საერთო სარგებლობის საზოგადოებრივ ადგილებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა, სარეკრეაციო ზონების გაფართოება და სპორტული ობიექტების მშენებლობა, ბუნებაზე დაფუძნებული მიდგომების გათვალისწინებით.

საქართველოში, სხეულის დაზიანება სიკვდილის რიგით მეოთხე მიზეზს წარმოადგენს. ზოგადად დაზიანებათა სტრუქტურაში საგზაო-სატრანსპორტო ტრავმატიზმს ერთ-ერთი წამყვანი ადგილი უკავია. ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, უპირატესობა უნდა მივანიჭოთ ეკოლოგიურად უსაფრთხო გადაადგილებას განსაკუთრებით ფეხით სიარულსა და საველოსიპედო მოძრაობას, საზოგადოებრივ ტრანსპორტს, განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაეთმოს, ამ საშუალებათა შეხამების, როგორც დაგეგმვის, ძირითადი ამოცანის სახით განხილვას.

იმისათვის, რომ ქუთაისი გადაიქცეს ეკო-ქალაქად, უზრუნველყოფილი უნდა იყოს საყოველთაო ხელმისაწვდომობა უსაფრთხო, ინკლუზიურ, ხელმისაწვდომ, მწვანე და საზოგადოებრივ ადგილებთან, განსაკუთრებით ქალების, ბავშვების, ხანდაზმული და შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთათვის.

დასაქმება

„ქალაქ ქუთაისის გენერალური გეგმის კონცეფცია, ძირითადი გეგმარებითი რეკომენდაციები ქალაქ ქუთაისის გენერალური გეგმისათვის“ დოკუმენტის საბოლოო ვერსია დეტალურ ინფორმაციას იძლევა ქალაქ ქუთაისის განაშენიანების ახალი ხედვის მიხედვით დასაქმების საკითხთან დაკავშირებით. კერძოდ, განახლებულ ვერსიაში მოყვანილია დეტალური ინფორმაცია ტურიზმის განვითარების სტრატეგიის ჭრილში, ხაზს უსვამს ახლო მომავალში ქალაქ ქუთაისის ხელმისაწვდომობისა და მიმზიდველობის გაზრდას ამ კონკრეტული მიმართულებით.

ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემებით, უმუშევრობა ასოცირებულია ავადობის რისკის გაორმაგებასთან და 60%-ით ნაკლებია გამოჯანმრთელების ალბათობა.

უმუშევრობა ძლიერ კორელაციაშია თამბაქოს, ალკოჰოლის ჭარბ მოხმარებასთან, ღვიძლის ციროზთან, წყლულოვან დაავადებებთან, ფსიქიკურ დარღვევებთან და ხელს უწყობს სუიციდის შემთხვევების ზრდას. დასაქმების აქტიური პოლიტიკა და მიზანმიმართული სოციალური დაცვის სისტემა ამცირებს უმუშევრობის გვერდით მოვლენებს.

აქედან გამომდინარე, მნიშვნელოვანია აღნიშნული საკითხი იყოს პრიორიტეტული პროექტის განვითარების (მისი დასრულების) ყველა ეტაპზე.

ხელმისაწვდომობა საგანმანათლებლო დაწესებულებებზე

წარმოდგენილ დოკუმენტში მოცემული ინფორმაციის მიხედვით, ქალაქ ქუთაისში 41 საჯარო სკოლაა, რომელშიც 27,276 მოსწავლე იყო აღრიცხული 2019-2020 სასწავლო წელს, ხოლო კერძო სკოლების რაოდენობა არის 11, მათი მოსწავლეთა რაოდენობა კი - 3,681. ქუთაისის სკოლებში დასაქმებულ მასწავლებელთა რაოდენობა კი 2,500-ს აღემატება. განახლებულ ვერსიაში, ყურადღება გამახვილებულია ქ. ქუთაისის ცენტრალურ ნაწილში არსებული ორი სკოლის (პირველი და მესამე) ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესებაზე სპეციალური, შემუშავებული გეგმის მიხედვით, რომელიც გულისხმობს ე. წ. «drop off» სისტემის გამოყენებას, რაც უზრუნველყოფს როგორც სატრანსპორტო პრობლემას, ისე უსაფრთხო გადაადგილების საშუალებას აღნიშნული სკოლის მოსწავლეებისათვის.

ასევე, მნიშვნელოვანია, ტერიტორიის განაშენიანების დროს სხვადასხვა ინტენსივობის მქონე საცხოვრებელ ზონებში გათვალისწინებულია თუ არა სარეკრეაციო სივრცეები, ჯანდაცვის და სპორტის ობიექტები, სკოლამდელი და სასკოლო აღზრდის დაწესებულებები, ხომ არ არის დარღვეული შესაბამისი ზონირების პრინციპი და განთავსებული ობიექტი, რომელიც ზიანს აყენებს გარემოს და ადამიანის ჯანმრთელობას, ან/და განთავსებულია სამეწარმეო ობიექტი, რომელიც არღვევს სამეზობლო თემის პრინციპებს.

ხმაური

პროექტში აღნიშნულია, რომ ხმაურის და ვიბრაციის წარმოქმნა შესაძლებელია განაშენიანების შედეგად დასახლებულ ტერიტორიაზე, რაც შესაბამისად წარმოადგენს ხმაურის წარმოქმნის წყაროს. ხმაურის მაღალი ინტენსივობის წარმოქმნა, აგრეთვე დაკავშირებული იქნება ქალაქში განთავსებულ სამრეწველო ობიექტებთან, მათი ზრდა ხმაურის დონის მატებას გამოიწვევს, რაც შემდგომში ნეგატიურად აისახება მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე, რადგან ხმაური მოქმედებს მთელ ორგანიზმზე და სპეციფიკური დაზიანების გარდა, შეიძლება გამოიწვიოს ზოგადი ხასიათის ცვლილებებიც. ხმაურის ჩახშობის მიზნით გენერალურ გეგმაში უნდა აისახოს მწვანე სივრცეებით მიმდებარე ტერიტორიის გამიჯვნა.

სათანადო კვლევების ჩატარების და შედეგების გაანალიზების შემდეგ მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე ხმაურის არასასურველი გავლენის შემცირებისათვის უნდა დაიგეგმოს ან გამოყენებულ იქნას შემდეგი სახის ღონისძიებები:

- ხმაურის წყაროს საინჟინრო-ტექნიკური და ორგანიზაციულ-ადმინისტრაციული ღონისძიებები;
- ხმაურისაგან დაცვის ობიექტზე შენობის კონსტრუქციების ხმაურსაიზოლაციო თვისებების გაზრდის კონსტრუქციულ-სამშენებლო მეთოდები და გეგმარებითი მეთოდები.

მიზანშეწონილად მიგვაჩნია ჩატარდეს ქ. ქუთაისში ხმაურის გაზომვა, შეფასება და დაიგეგმოს შემცირების ღონისძიებები „საცხოვრებელი სახლებისა და საზოგადოებრივი/საჯარო დაწესებულებების შენობების სათავსებში და ტერიტორიებზე აკუსტიკური ხმაურის ნორმების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2017 წლის N 398 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტის შესაბამისად.

ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება

„ქალაქ ქუთაისის გენერალური გეგმის კონცეფციის პროექტის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სკოპინგის ანგარიშის პროექტი“-ს საბოლოო ვერსია დეტალურად განიხილავს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხს ქალაქ ქუთაისში.

დოკუმენტში კარგად არის ასახული თავდაპირველი რეკომენდაციები, რაც გულისხმობს, ატმოსფერული ჰაერის ხარისხობრივი მდგომარეობის მონიტორინგის ქსელის გაფართოებას თანამედროვე მონიტორინგის სადგურებით. სატრანსპორტო ზემოქმედების შეფასებასა და ქალაქში საფეხმავლო ქუჩებისა და ზონების შექმნას. ასევე საუბარია შინამეურნეობაში გამოყენებული საწვავის ტიპების შეფასების მნიშვნელობაზე და მისი ასახვის აუცილებლობაზე სგშ-ში.

აუცილებელია მეტი ყურადღება დაეთმოს შენობის შიდა დაბინძურებას, რაც წამყვან როლს თამაშობს მრავალი ქრონიკული დაავადების ჩამოყალიბებაში და მძიმე ტვირთად აწევს ქვეყნის მოსახლეობას. აუცილებელია შემუშავდეს ინსტრუმენტი, რომლითაც შენობის შიდა ჰაერის ხარისხის მონიტორინგი და დაბინძურების

ზღვრების დადგენა მოხდება. აუცილებელია მუდმივი მუშაობა შენობის შიდა ჰაერის დაბინძურების შესწავლაზე და მისი გაუმჯობესების შესაძლებლობების მოძიება.

აღსანიშნავია ისიც, რომ ინდუსტრიული და სამრეწველო სექტორის განვითარება იწვევს მავნე ნივთიერებებით ქალაქის დაბინძურებას, რამაც შეიძლება სერიოზული ზიანი მიაყენოს ადამიანის ჯანმრთელობას. ამ კუთხით მიზანშეწონილია, სამომავლოდაც დაიგეგმოს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხობრივი მდგომარეობის მონიტორინგი და ასევე ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ემისიების შემარბილებელი ღონისძიებები.

ინფორმაცია ნარჩენების მართვის, რადიაციული ფონის და რადიოაქტიური ობიექტების შესახებ

„ქალაქ ქუთაისის გენერალური გეგმის კონცეფცია, ძირითადი გეგმარებითი რეკომენდაციები ქალაქ ქუთაისის გენარალური გეგმისათვის“ დოკუმენტის საბოლოო ვერსია დეტალურ ინფორმაციას იძლევა მისი განაშენიანების ახალი ხედვის მიმართულებით და არსებულთან (სტატუს ქვო) ერთად განიხილავს მისი განვითარების ორ ალტერნატივას ტერიტორიების მიზნობრივად ათვისების, ზონირების/დაყოფის, სხვადასხვა სამშენებლო-სივრცითი მოწყობის თვალსაზრისით, მათ შორის, საცხოვრებელი, ბიზნეს, გასართობი, მწვანე დასასვენებელ-სარეკრეაციო სივრცეების ჩათვლით. განსაკუთრებით აღსანიშნავია განვითარების ორი განსხვავებული მიდგომის/ალტერნატივის შემოთავაზება ქალაქ ქუთაისის განვითარებისთვის ერთის მხრივ ციფრული ეკონომიკის, მეორეს მხრივ კი - ინდუსტრიულ-სამრეწველო განვითარების თვალსაზრისით.

ორივე ალტერნატივას აქვს თავისი დადებითი და უარყოფითი მხარეები SWOT ანალიზის საფუძველზე, თუმცა თითოეული ალტერნატივისთვის მნიშვნელოვანია გათვალისწინებულ იქნას, რომ კონკრეტული მიმართულებით ქალაქის განვითარება გამოიწვევს მიგრანტების და მოსახლეობის მატებას, როგორც დასაქმებულების, ასევე, ბიზნეს ტურისტების მოზიდვას. თავის მხრივ, პოპულაციის ზრდა ახალი გამოწვევების წინაშე დააყენებს ქალაქს, რაც ინფრასტრუქტურული თუ სივრცითი მოწყობის ახალი პარადიგმის საჭიროებას მოითხოვს. აღნიშნული დაკავშირებული იქნება ისეთ გამოწვევებთან, როგორცაა, სიმჭიდროვე, საკომუნიკაციო საშუალებების მოხმარებაზე დატვირთვა, სატრანსპორტო/ურბანული მოწყობის გადაძაბვა და სხვა. ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული უარყოფითი ეფექტების მატება პირდაპირპროპორციულია ურბანულ განვითარებასთან, ამიტომ როგორც გენერალური გეგმით გათვალისწინებული განაშენიანების/მშენებლობის, ასევე, მისი დასრულებისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე გასათვალისწინებელია შემდეგი ფაქტორები:

ა) სასმელი და საყოფაცხოვრებო წყლების ხარისხის შენარჩუნება და გაზრდილი მოთხოვნის დაკმაყოფილება; საკანალიზაციო და სანიაღვრე სისტემების სათანადოდ მოწყობა დაბინძურების მინიმალურად შემცირების მიზნით; წყლების ადეკვატური წმენდა და მათი შეგროვება/ წმენდისათვის კოლექტორებისა და გამწმენდი ნაგებობების სათანადო ოდენობითა და ხარისხიანი მომსახურებით უზრუნველყოფა;

ბ) გაზრდილი საყოფაცხოვრებო და სხვა ტიპის ნარჩენებისთვის შესაბამისი გეგმების შემუშავება მათი სწორად მართვის მიზნით, რაც აუცილებელია როგორც მშენებლობის ეტაპზე გაზრდილი სპეციფიკური, ასევე, მისი დასრულების შემდეგ სტაბილურად წარმოქმნილი ნარჩენების სწორად მართვა/განკარგვა;

გ) განსაკუთრებით, ალტერნატივა 2-ის მიხედვით, მრეწველობის განვითარების შემთხვევაში, სამრეწველო ნარჩენების, მ.შ. სახიფათო ნარჩენების მოსალოდნელი რაოდენობების განსაზღვრა და შესაბამისი გეგმების შემუშავება მათი მართვის მიზნით.

დ) წარმოების/ინდუსტრიის განვითარების შემთხვევაში ნარჩენების წარმოქმნასთან ერთად, ჰაერის დაბინძურების ზრდის ალბათობის დადგენა სხვადასხვა მოდელირებით და პარამეტრებით და შემარბილებელი მეთოდების/ლონისძიებების შემოთავაზება, აგრეთვე, ატმოსფერული ჰაერის მონიტორინგი სამრეწველო უბნებთან;

ე) ბრაონფილდების/ყოფილი სამრეწველო ობიექტების საზოგადოებრივი ფუნქციის მქონე სივრცეებად რეკონსტრუქცია/რეფორმაციის შემთხვევაში, აუცილებელია, ამ ადგილებში ძველ (სამრეწველო) საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკების შეფასება ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედების თვალსაზრისით, ყველა საჭირო რემედიანული მეთოდის გამოყენება, რათა არ მოხდეს სახეცვლილი სივრცეებიდან ადამიანთა ექსპოზირება ჯანმრთელობისათვის მავნე ნივთიერებებით (მაგ. ტყვია, აზბესტის ნარჩენი, ქიმიკატები და სხვ.).

ვ) ციფრული ეკონომიკის ალტერნატიული განვითარების შემთხვევაში, გასათვალისწინებელია ციფრული ინფრასტრუქტურის მშენებლობისთვის დადგენილი ნორმებისა და სტანდარტების გათვალისწინება ადამიანის ჯანმრთელობაზე უარყოფითი ზეგავლების შემცირების მიზნით, როგორცაა მაგალითად, ელექტრო-მაგნიტური გამოსხივების შემაკავებელი ლონისძიებები, მოწყობილობების დისტანცირება მოსახლეობის საცხოვრებელი და სამეურნეო სივრცეებისგან და სხვ. ასევე, მნიშვნელოვანია, ციფრული ეკონომიკის განვითარებასთან დაკავშირებული შესაძლო სპეციფიკური ნარჩენების მართვის ადეკვატურობა.

კლიმატის ცვლილება

„ქალაქ ქუთაისის გენერალური გეგმის კონცეფციის პროექტის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სკოპინგის ანგარიშის პროექტი“-ს საბოლოო ვერსიაში დეტალურად არის განიხილილი და გათვალისწინებული კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებით ცენტრის შენიშვნები.

რეკომენდაციები:

1. მიზანშეწონილად მიგვაჩნია ქალაქ ქუთაისის 4 მისიიდან მეორე მისია შეიცვალოს და ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით **“ანტიკური პერიოდიდან ევროპული ცივილიზაციის კარიბჭე”**. ასევე, განმარტება გვერდი 3. ქუთაისი აღიარებული და ცნობადი მსოფლიო მემკვიდრეობის **ანტიკური** პერიოდის ქალაქია, რომლის ცენტრალური მდებარეობა და საუკეთესო წვდომითი შესაძლებლობები მას ხდის ყველაზე სწრაფ და ხელმისაწვდომ ადგილს საქართველოში და საქართველოდან სამოგზაუროდ, ცოდნის მიღებისა და გავრცელებისთვის.
2. წარმოდგენილი კონცეფციის პროექტის მიზნებთან შესაბამისად, ქუთაისი არ უნდა განვიხილოთ, როგორც მხოლოდ გეოგრაფიულ ერთეული (როგორც მხოლოდ იმერეთის რეგიონალური ან დასავლეთ საქართველოს ცენტრი), არამედ მივაქციოთ ყურადღება მას როგორც ისტორიულ, ინტელექტუალურ, კულტურულ და ქვეყნის შემდგომი ეკონომიკური ზრდის დასაყრდენს. შესაბამისად, ქუთაისი უნდა გახდეს ტურისტული ჰაბი. კაცობრიობის ისტორიაში ძნელად თუ მოიძებნება მოვლენა, რომელსაც ისეთი დიდი კვალი დაემჩნიოს მსოფლიო ცივილიზაციისთვის, როგორც ეს 25-საუკუნოვანმა "ოქროს საწმისმა" და კოლხეთის მეფის ასულის, მედეას თავგადასავალმა შეძლო. მნიშვნელოვანი იქნება დაიგეგმოს ტერიტორიის განვითარების და დაგეგმარების ეტაპზე ერთიანი მონუმენტი არქიტექტურული ანსამბლის სახით, რომელიც დღემდე არ არსებობს ქალაქ ქუთაისში, რითაც კიდევ ერთხელ წარმოჩინდება ქუთაისის კავშირი უძველეს ცივილიზაციასთან და ანტიკური კულტურის ფესვებთან.

აღსანიშნავია, რომ ტურისტული ინფრასტრუქტურის განვითარება, როგორც კერძო, ასევე სასტუმროების სექტორის განვითარება შესაძლებელს გახდის მაღალი, საშუალო და დაბალი კლასის ტურისტების განთავსებას ქ. ქუთაისში, უახლოეს მომავალში, რაც მნიშვნელოვნად გაზრდის დარგში ერთეულ მოსახლეზე გენერირებულ შემოსავალს და ადამიანთა დასაქმებას. რაც თავის მხრივ ასევე გამოიწვევს „სათავგადასავლო“, „გასტრონომიული“, „ღვინის“, „კულტურული“, „ეკო-ტურიზმის“ და მიმდებარე სოფლებში „სოფლად ტურიზმის“ განვითარებას და რეგიონში მოსახლეობის დასაქმებას.

დასკვნა

წარმოდგენილ და თანდართულ დოკუმენტებში გათვალისწინებულია შენიშვნები და ამ ეტაპზე დამაკმაყოფილებლადაა აღწერილი მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე მოქმედი გარემოს რისკ-ფაქტორების მასშტაბი, სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სკოპინგის ანგარიშში სათანადოდ არის განხილული და შემუშავებული გარემოს და ჯანმრთელობის დაცვის ღონისძიებები.

ქალაქ ქუთაისის გენერალური გეგმის კონცეფციის პროექტის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სკოპინგის ანგარიში რეკომენდაციების გათვალისწინებით, შესაძლებელია შეთანხმდეს.

პატივისცემით,

გენერალური დირექტორის
მოვალეობის შემსრულებელი

თამარ გაბუნია